

[Thor kil Kristensen.]

det er ham muligt, om regeringens vurdering af den nærmeste fremtid. Hvad venter man med hensyn til betalingsbalancen f. eks. i det halvår, der går, indtil folketinget formentlig tager sommerferie omkring ved grundlovsstide? Hvad venter man af den internationale konjunktur? Hvad venter man med hensyn til produktion og beskæftigelse her i landet?

På dette punkt vil jeg gerne gøre en tilføjelse. Jeg talte før om en langtidsvurdering af statsbudgettet; jeg talte i fjor ikke blot om en sådan langtidsvurdering, men bad også om, at man i regeringens undersøgelser ville optage spørgsmålet om en langtidsvurdering af bytteforholdet i vor samhandel med udlandet, dette forhold, der er så uhyre vigtigt for et land som Danmark med dets meget store udenrigshandel. Jeg gentager denne henstilling og håber, at man i regeringens undersøgelser vil tage dette spørgsmål op.

Jeg nævnte i fjor, at GATT i en årsberetning havde udtalt frygten for, at Europas bytteforhold i almindelighed ville undergå en langtidssforringelse på grund af det stigende pres på verdens råstofkilder. Jeg har senere set den samme frygt udtalt forskellige andre steder, og jeg henstiller, at vi tager dette problem op til alvorlig overvejelse.

Men jeg vil gerne have endnu et tredje problem taget op til langtidsovervejelse i det omfang, det nu engang er muligt. Jeg tænker på spørgsmålet om produktionens udvikling. Det er naturligvis vanskeligt at sige noget bestemt om dette, men alligevel gør man sig jo sine forestillinger, og der er i dette forår i maj måned i „Statistiske Efterretninger“ offentliggjort de første resultater af nogle undersøgelser vedrørende nationalproduktets udvikling her i landet fra 1872 til 1952. Disse undersøgelser giver, så summarisk det nødvendigvis må være, et billede, som er meget tankevækkende, så meget mere som man får et lignende billede af en række undersøgelser, der er foretaget i andre lande, og som tyder på, at i de første faser af en moderne industriel udvikling er produktionen pr. mand ikke blot voksende, men den er voksende i et stigende tempo, men efterhånden er det, som om tempoet afsvækkes, og produktionen

pr. mand bliver nok ved at vokse, men procentvis ikke slet så meget pr. år som i de første faser af industrialismens udvikling.

Der er allerede visse ting, der tyder på, at Sovjetunionen, der er så ny som industrialisation, er ved at undergå en tilsvarende udvikling. Jeg ved, at man kan henvise til, at i den sidste del af den 80 års periode, jeg her taler om, har vi haft to verdenskrige, men deres langtidssindflydelse på produktionen er vanskelig at bedømme. Der er både plusser, fordi de har fremmet teknikken, og minuser, selvom minuserne vel nok er de største, men alligevel er det jo tankevækkende, hvis det bliver svært fremover at holde den procentvise årlige fremgang i produktionen, som vi hidtil har haft.

Jeg minder i denne forbindelse om, at OEEC i en lille oversigt, som blev offentliggjort nu i foråret i anledning af institutionens 6 års dag, siger sådan noget som dette, at den centrale baggrund for Europas dollarproblem synes at være, at produktionen i Europa har en tendens til at vokse langsommere end produktionen i Amerika. Jeg har set den samme bedømmelse fremsat andre steder, og det er jo klart, at når vi på så mange måder kommer i samfund med Amerika nu, så er det svært, hvis vi skal vænne os til, at økonomisk sækker vi mere og mere agterud i forhold til Amerika. Det er klart, at vi må overveje vore økonomiske muligheder i denne belysning, hvis vi skal danne os en forestilling om, hvad vi har råd til af reformer i de kommende år.

Jeg beder altså om, at man tager op, i det omfang det er muligt, spørgsmålet om en vurdering en række år fremover både af statsbudgettet, af bytteforholdet i udenrigshandelen og af vor produktion.

Var ministeren således ret sparsom i sine udtalelser om den økonomiske situation og udvikling, så var han lidt mere udførlig, omend ikke meget, hvad angår den økonomiske politik. Det er naturligt, at den højtærede minister forsvarede sig, hvad angår den pengepolitiske debat, der har været, navnlig omkring obligationsalget, hvor vi jo har kritiseret regeringen for, at dette salg ikke var blevet fremmet i det fornødne omfang, således at man har været nødt til at trække så meget på nationalbanken, som tilfældet har været. Herom sagde den højtærede minister, at der simpelthen